

СТАНОВИЩЕ

от

полковник доцент доктор инж. Галин Райнов ИВАНОВ

доцент в Катедра „Мениджмънт на сигурността и отбраната“

при Военна академия „Георги Стойков Раковски“

Област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана“

Професионално направление: 9.1. „Национална сигурност“

България, София, п.к. 1504,

Бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“ № 82,

Тел.: +395 02 92 26533, Факс: +359 02 92 26544,

E-mail: iwanow_off@abv.bg

на дисертационния труд на Катя Николова Спасова

на тема: „Методи и модели за финансов контрол върху дейността на организациите от публичния сектор при управление на европейски средства“

представен за процедура по придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Управление на сигурността и отбраната)“.

Основание за изготвяне на становището:

Заповед на Началника на Военна академия „Г. С. Раковски“ № СИ29-РД03-138/08.06.2023 г.

София, 2023 г.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Значимостта на изследването се определя от факта, че познаването на същността, типичните характеристики, правната регламентация и видовете нередности и измами са от съществена важност за контролните органи, които следва да прилагат най-съвременни рамки и стандарти, и добро финансово управление, чрез които се въвеждат контролни дейности, способстващи за редуцирането на неправомерните действия и подобряване на резултатите.

При прилагането на различни мерки, свързани с предотвратяването и откриването на измамите, следва да се имат предвид и множество други фактори като: глобализацията, дигитализирането на процесите и дейностите, цифровизацията и др. Поради това, изключително важно е ясното и точно определяне на административната организация, основните органи и отговорностите по изпълнение на оперативните програми, които да гарантират прозрачна и стабилна система за управление на средствата при ясно разграничение на отговорностите, разделение на правомощията и при високо ниво на експертната работа, както и да се вземат всички необходими мерки, включително законодателни, регулаторни и административни мерки, за да защитят финансовите интереси на Съюза, а именно като предотвратяват, откриват и коригират нередностите и измамите.

Представеният за защита труд доказва актуалността и значимостта на научния проблем както в структурно отношение, така и чрез получените резултати. Дисертационният труд е разработен в сфера, в която има както множество теории, изследвания и приложения в практиката, така и ред все още нерешени въпроси, част от които са съществено научно-изследователско предизвикателство. В това отношение **Катя Николова Спасова** си е поставила една не толкова лесна за реализиране изследователска цел, а именно: *„да се анализира функционирането и взаимодействието между институциите, осъществяващи управлението и контрола на средствата от ЕС, по отношение на предотвратяване и откриване на нередности и измами, да се установят съществуващите вътрешни контролни проблеми и (какви са) последствията от тях, като се разработят и предложат решения за отстраняване на констатираните слабости“*.

В този смисъл темата на дисертационния труд е особено актуална. Тя има не само подчертана теоретична, но и определена практико-приложна значимост, доколкото посредством нейното разработване се определя необходимостта от

повишаване способностите на служителите в организациите от публичния сектор при управление на европейски средства.

Основното съдържание на научната разработка на докторанта **Катя Николова Спасова** напълно съответства на темата на дисертационния и труд **„Методи и модели за финансов контрол върху дейността на организациите от публичния сектор при управление на европейски средства“**. Предложеният за рецензиране дисертационен труд касае научен въпрос и интердисциплинарна предметна област, които са категорично дисертабилни.

Резултатите от подобно научно изследване са безусловно необходими и определено биха способствали за усъвършенстване на изискванията и динамиката за развитие на финансовия контрол върху дейността на организациите от публичния сектор при управление на европейски средства на национално ниво.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Получените научни резултати в дисертационния труд ми дават основания да подкрепя посочените от кандидата за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в автореферата претенции за приноси, които определям в две основни направления като научни и научно-приложни приноси.

Приноси с научен характер:

- Формулирани са насоки за актуализиране на нормативната уредба, касаеща администрирането на нередности, насочено към преодоляване на дефицита от административно-наказателни разпоредби по отношение на преобладаващата част от сроковете на отделните етапи, което от своя страна води до системни нарушения.
- Предложени са конкретни промени за актуализация на рамката на компетентности в Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация, което ще доведе до подобряване подбора на служители и подобряване функционирането на организациите отговорни за управлението и контрол на средства от ЕС.

Приноси с научно-приложен характер:

- Доказана е необходимостта от дигитализация и електронизация на системите за контрол в организациите от публичния сектор, прилагането на блок Чейн технологии и изкуствен интелект, която ще допринесе за подобряване на ефективността и прозрачността на

контрола и за предотвратяване на негативните последици за организациите от публичния сектор.

- Доказана е необходимостта от изграждане на механизъм за сътрудничество между администрациите на национално и европейско ниво, чрез създаване и внедряване на обща информационна система за обмен на информация, в която да са въведени всички рискови области, както и *modus operandi*, установени при разследванията.
- Обосновано е предложение за въвеждане на програма за постоянно обучение за почтеност и назначаване на служител по етика, който да консултира по въпросите, свързани с почтеността и прилагането на етичните стандарти и е защитена необходимостта от обучения на служителите и прилагането на общи правила, създаващи условия и гаранции за ефективен контрол.

Изследването позволява да бъде изведен поне още един принос, касаещ изследването, свързан с науката.

Приемам за достоверни резултатите от научното изследване в дисертационния труд.

Анализът и интерпретацията на данните съдържат необходимите теоретични обобщения в търсенето на ново решение на актуален проблем от областта на националната сигурност, свързан с финансовия контрол върху дейността на организациите от публичния сектор, от които е и съставна част военната организация.

Нужно е да се отчете, че дисертационния труд съдържа изискуемото съгласно чл. 27 (2) в Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в Република България, а именно „Резюме на получените резултати с декларация за оригиналност”.

3. Становище относно наличието или липса на плагиатство

Към датата на изготвяне на настоящото становище не ми е известно да са постъпили сигнали относно публикациите на докторанта за плагиатство от анонимен или неанонимен характер. Нямам данни представеният дисертационен труд и публикациите към него или части от тях да са плагиатствани.

4. Критични бележки и препоръки

В представения дисертационен труд и автореферата към него съществуват технически и редакционни грешки, неточности и повторения при оформянето му от автора, които не намаляват научната му стойност.

Посочените недостатъци не се отразяват негативно върху значимостта на приносите в дисертационния труд. Дисертацията е задълбочен и самостоятелен научен труд по актуален проблем и с постигнатите научни и научно-приложни приноси доказва способността на докторанта самостоятелно да разработва въпроси, важни за организациите от публичния сектор при управление на европейски средства.

Основната ми бележка е, че поставените за решаване задачи в рецензирания дисертационен труд са много на брой (в случая седем). Те могат да бъдат редуцирани до 4-5 на брой и по този начин ще може по лесно и убедително да бъде защитена издигната теза в рамките на настоящото изследване.

Добре би било авторът на дисертационния труд да има публикувана поне една статия в страната или чужбина, с което да се представят приносите от изследването и те да достигнат до по-широк кръг експерти и обикновени читатели.

5. Заключение

Предложеният дисертационен труд от **Катя Николова Спасова** на тема: **„Методи и модели за финансов контрол върху дейността на организациите от публичния сектор при управление на европейски средства“** е напълно завършен научен труд, който съответства на заглавието и основното съдържание на разработката.

Считам, че дисертационният труд на докторанта **Катя Николова Спасова** отговаря на изискванията на чл. 6 (3) от Закона за развитие на академичния състав в Република България и на чл. 27 от Правилника за прилагането му и се явява необходимата основа за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1 „Национална сигурност“.

6. Оценка на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд от **Катя Николова Спасова** отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за прилагане на закона за развитието на академичния състав в Република България.

Давам **положителна оценка** на дисертационния труд на тема: „*Методи и модели за финансов контрол върху дейността на организациите от публичния сектор при управление на европейски средства*” и **съм съгласен** на докторанта **Катя Николова Спасова** да се присъди образователната и научна степен „доктор”, от област на висшето образование 9 „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“.

ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ:

ПОЛКОВНИК ДОЦЕНТ Д-Р ИНЖ.

ГАЛИН ИВАНОВ

05.07.2023 г.

OPINION

from

Colonel Associate Professor Doctor Eng. Galin Rainov IVANOV

associate professor at the Department of „Security and Defense Management“

at the „Georgi Stoykov Rakovski“ Military Academy

Field of higher education: 9. „Security and Defense“

Professional direction: 9.1. „National Security“

Bulgaria, Sofia, p.k. 1504,

Bul. „Evlogi and Hristo Georgievi“ No. 82,

Tel.: +395 02 92 26533, Fax: +359 02 92 26544,

E- mail : iwanow_off@abv.bg

of Katja Nikolova Spasova's dissertation

on the topic: „Methods and models for financial control over the activity of public sector organizations in the management of European funds“

presented for the procedure for acquiring an educational and scientific degree „doctor“ in the field of higher education 9. Security and defense, professional direction 9.1. National security in the doctoral program „Organization and management outside the sphere of material production (Security and defense management)“.

Basis for preparation of the opinion:

Order of the Head of the Military Academy „G. S. Rakovski“ no SI29-RD03-138/08.06.2023

Sofia, 2023

1. Relevance and significance of the developed scientific problem

The significance of the research is determined by the fact that knowledge of the essence, typical characteristics, legal regulation and types of irregularities and frauds are of essential importance for control authorities, who should apply state-of-the-art frameworks and standards, and good financial management through which introduce control activities contributing to the reduction of illegal actions and improvement of results.

When implementing various measures related to the prevention and detection of fraud, many other factors should be taken into account, such as: globalization, digitization of processes and activities, digitalization, etc. Therefore, it is extremely important to clearly and accurately define the administrative organization, the main bodies and the responsibilities for the implementation of the operational programs, to guarantee a transparent and stable system for managing funds with a clear distinction of responsibilities, division of powers and at a high level of expertise work, and to take all necessary measures, including legislative, regulatory and administrative measures, to protect the Union's financial interests, namely by preventing, detecting and correcting irregularities and fraud.

The work presented for defense proves the relevance and significance of the scientific problem both in terms of structure and through the obtained results. The dissertation work was developed in a field in which there are both numerous theories, studies and applications in practice, as well as a number of still unsolved questions, some of which are a significant research challenge. In this regard, ***Katya Nikolova Spasova*** has set a research goal that is not so easy to realize, namely: "*to analyze the functioning and interaction between the institutions implementing the management and control of EU funds, in terms of preventing and detecting irregularities and fraud, to establish the existing internal control problems and (what are) their consequences, by developing and propose solutions to eliminate the identified weaknesses*".

In this sense, the topic of the dissertation is particularly relevant. It has not only an emphasized theoretical, but also a certain practical-applied significance, insofar as through its development the need to increase the abilities of employees in public sector organizations in the management of European funds is determined .

The main content of the scientific development of the doctoral student ***Katja Nikolova Spasova*** fully corresponds to the topic of the dissertation and work ***„Methods and models for financial control over the activities of public sector organizations in the management of European funds“***. The dissertation work proposed for review concerns

a scientific question and an interdisciplinary subject area that are categorically dissertable

The results of such scientific research are absolutely necessary and would definitely contribute to the improvement of the requirements and dynamics for the development of financial control over the activities of public sector organizations in the management of European funds at the national level.

2. Evaluation of the scientific results and contributions of the dissertation work

The obtained scientific results in the dissertation give me grounds to support the claims for contributions specified by the candidate for the award of the educational and scientific degree „doctor“ in the abstract, which I define in two main directions as scientific and scientific-applied contributions.

Contributes with scientific character :

- Guidelines have been formulated for updating the regulations regarding the administration of irregularities, aimed at overcoming the deficit of administrative-penal provisions regarding the majority of the terms of the individual stages, which in turn leads to systemic violations.
- Specific changes have been proposed to update the framework of competences in the Ordinance on the terms and conditions for evaluating the performance of employees in the state administration, which will lead to an improvement in the selection of employees and an improvement in the functioning of the organizations responsible for the management and control of EU funds.

Contributions of a scientific and applied nature:

- The need for digitization and electronicization of control systems in public sector organizations, the application of block chain technologies and artificial intelligence, which will contribute to improving the effectiveness and transparency of control and preventing negative consequences for public sector organizations, has been proven.
- The need to build a mechanism for cooperation between administrations at the national and European level has been proven, through the creation and implementation of a common information system for the exchange of information, in which all risk areas, as well as modus operandi, have been introduced operandi found in the investigations.

- A proposal to introduce a program of continuous training for integrity and the appointment of an ethics officer to advise on issues related to integrity and the application of ethical standards is justified, and the need for employee training and the application of general rules creating conditions and guarantees for effective control is defended.

The study allows for at least one more science-related research contribution to be made.

I accept for credible the results from the scientific research in the dissertation labor.

The analysis and interpretation of the data contain the necessary theoretical summaries in the search for a new solution to an actual problem in the field of national security, related to the financial control over the activities of public sector organizations, of which the military organization is a constituent part.

It is necessary to take into account that the dissertation contains the required according to Art. 27 (2) in the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, namely „Summary of the obtained results with a declaration of originality“.

3. Opinion regarding availability or lack on plagiarism

To date of preparation of this opinion no it is known to me Yes are acted signals regarding the publications on PhD student for plagiarism from anonymous or non-anonymous character . I don't have any data presented yat dissertation and its publications or parts from them Yes are plagiarized.

4. Critical notes and recommendations

In the presented dissertation work and the author's reference to it, there are technical and editorial errors, inaccuracies and repetitions in its shaping by the author, which do not reduce its scientific value.

The indicated shortcomings do not negatively affect the significance of the contributions in the dissertation work. The dissertation is an in-depth and independent scientific work on a current problem and with the achieved scientific and scientific-applied contributions it proves the ability of the doctoral student to independently develop issues important for public sector organizations in the management of European funds .

My main note is that the tasks set to be solved in the peer-reviewed dissertation are many in number (seven in this case). They can be reduced to 4-5 in number and thus it

will be possible to more easily and convincingly defend a raised thesis within the framework of the present study.

It would be good for the author of the dissertation to have published at least one article in the country or abroad, in order to present the contributions of the research and to reach a wider circle of experts and ordinary readers.

5. Conclusion

The proposed dissertation work by *Katya Nikolova Spasova* on the subject: „*Methods and models for financial control over the activity of public sector organizations in the management of European funds*“ is a fully completed scientific work that corresponds to the title and main content of the work.

I believe that the dissertation work of the doctoral candidate *Katja Nikolova Spasova* meets the requirements of Art. 6 (3) of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and of Art. 27 of the Regulations for its implementation and is the necessary basis for awarding the educational and scientific degree „doctor“ in the field of higher education: 9. „Security and defense“, professional direction 9.1 „National security“.

6. Evaluation of the dissertation work

The dissertation presented by *Katya Nikolova Spasova* meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria.

I give a **positive assessment** of the dissertation work on the topic: „*Methods and models for financial control over the activity of public sector organizations in the management of European funds*“ and **I agree** with PhD candidate *Katya Nikolova Spasova* to award the educational and scientific degree “doctor”, from area on the higher education 9 “Security and Defense”, professional direction 9.1. National security.

MEMBER OF THE SCIENTIFIC JURY:

COLONEL ASSOCIATE PROFESSOR DR. ENG.

GALIN IVANOV

05.07.2023